DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación: Educación permanente

Materia	Educación: Educación permanente			
Código	O05G130V01203			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Pereira Dominguez, Maria Carmen			
Profesorado	Pereira Dominguez, Maria Carmen			
Correo-e	mcdguez@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/consumoetico			
Descrición xeral	O enfoque conceptual da materia de Educación Permanente presenta os diversos factores que condicionan os procesos de ensino e aprendizaxe no mundo, concretamente en Galicia, e España no marco da Unión Europea. A nova concepción de cidadanía precisa da Educación Permanente para o desenvolvemento da súa formación persoal e profesional que responda ás novas perspectivas sociais que demanda a sociedade do coñecemento, a democracia participativa e as características propias do mercado laboral. A Educación Permanente potencia as capacidades da cidadanía para acceder á formación e a autoformación necesarias cara ao logro do desenvolvemento dos saberes potenciais e expectativas que lle permiten participar, vivir e convivir en liberdade, democracia, xustiza e paz. O deseño de proxectos é unha liña eficaz de comunicación e planificación das iniciativas da Educación Permanente, acorde aos modelos de xestión das diversas institucións e organismos competentes ou implicacións nas cuestións educativas e sociais ás que se dirixen os diversos proxectos. Este programa elaborouse coa finalidade de pór en coñecemento a planificación, o desenvolvemento, avaliación e a mellora desta materia ao alumnado matriculado nela. Con esta materia preténdese que os estudantes que cursan estes estudos acaden unha aproximación científica e interdisciplinar, ademais de fomentar a capacidade crítica, reflexiva e participativa. Polo tanto, esta asignatura ofrece unha experiencia formativa continua que favorece a integración deste campo educativo na súa futura implicación profesional, así como unha axeitada expectativa de saída laboral. Obxectivos xerais - Coñecer os fundamentos da Educación Permanente e a súa relación coas materias afíns anteriormente citadas. - Indagar sobre o desenvolvemento e as accións da Educación Permanente nas diversas etapas evolutivas e diferentes colectivos de persoas. - Comprender e respectar a diversidade e multiculturalidade, un reto de solidariedade na actual sociedade globalizada. -Analizar de modo teórico-comprensivo a realidade institucional e social do sistema educativo galego, español e europeo. - Coñecer e desenvolver programas de acción comunitaria no marco da Educación Permanente. -Desenvolver as diversas actividades de Educación Permanente nos diferentes contextos: persoal, social e profesional. -Aplicar estratexias grupais na aula que potencien procesos de intervención socioeducativa. -Fomentar a concepción de ciudadanía que precisa a Educación Permanente para o desenvolmento da súa formación persoal e profesional. -Deseñar e pór en marcha proxectos de intervención pedagóxica sobre Educación Permanente. -Concebir as novas tecnoloxías como finalidade formativa continua. Considerando a diversas redes sociais.			

Competencias de titulación

Código

A1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
A2	Estar capacitado/a para o diagnostico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
A4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos
A5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa
A8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)
A11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre
A17	Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural
B4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
B9	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos
B10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade
B14	Adaptación a situacións novas

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1-Comprender a xénese dos procesos históricos de consolidación da educación permanente.	A1	
2-Coñecer os coñecementos teóricos da intervención socioeducativa e dos seus ámbitos de actuación na educación permanente.	A2 A5	
3-Coñecer as características fundamentais dos ambientes sociais, laborais e de lecer da educación permanente.	A4 A5 A8	
4-Organizar e xestionar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria.	A8 A11	
5- Empregar as novas tecnoloxías e entender a súa finalidade formativa.		B4 B14
6-Desenvolver o dominio lingüístico que posibilite e favoreza o traballo en ambientes multiculturais e plurilingüísticos.	A17	B9 B10

Contidos

Tema	
1. A educación na sociedade actual. Análisis do proceso educativo en un mundo en cambio.	- Educación permanente e procesos educativos: a educación formal, non formal e informal. -Formación permanente a través de la lectura. -Educación Permanente: a súa dimensión social e humanística. -Educación Permanente e Educación Social.
2. Educación Permanente e a sociedade do coñecemento e globalización.	-A información como poder nos procesos de participación. -A educación permanente en Europa e no mundo: novos escenarios, necesidades e respostas. -A Educación Permanente dende un contexto globalizado.
3. Educación Permanente e educación de persoas adultas	-Educación Permanente e educación de persoas adultas: un proxecto de intervención socioeducativa. -Desenvolvemento comunitario y educación permanente. A necesidade de formar para a ciudadanía. -Educación Permanente e democracia participativa.
4. Estrategias de intervención socioeducativa en educación permanente.	-Proxectos de intervención pedagóxica e desenvolvemento comunitario en Educación Permanente o longo de toda a vida.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	13	28	41
Seminarios	7	7	14
Traballos tutelados	8	30	38
Titoría en grupo	7	14	21
Sesión maxistral	10	24	34
Probas de resposta curta	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición

Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Traballos tutelados	O alumnado, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Sesión maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición

Traballos tutelados	1.Seguimento do traballo realizado polo alumnado. 2.Metodoloxía e estratexias de aprendizaxe 2.1. Metodoloxía docente Esta metodoloxía consensuarase durante os quince primeiros días co grupo-clase, supón un compromiso formal coa materia dende os seu inicio. Como marca o Plan Universitario Bolonia. Estableceranse camiños que consigan aprendizaxes dende ópticas globalizadas, participativas, interdisciplinares e integradoras a partir de: exposicións maxistrais; contribucións de persoas con experiencias significativas; coloquios, conferencias; videofórums e outras técnicas grupais; traballos de grupo; lecturas de textos e documentos de interés; prácticas individuais e visitas a institucións formativas. Para iso, requírense procesos educativos activos, implicativos e avaliadores que favorezan o desenvolvemento persoal e profesional do alumnado que siga esta metodoloxía dende o principio do cuatrimestre, metodoloxía básica para superar a materia. Comprende os seguintes procesos: -Clases presenciais: -Exposición e reflexión dos temas impartidos pola profesora. -Proxección e reflexión de materiais audiovisuais e tecnolóxicos. -Entrega de documentación, análise, estudo e posta en común na aula. -Pautas orientativas para a elaboración e exposición de traballos de grupo e individuais. Entregaranse e explicaranse na aula. -Revisión de traballos-modelo elaborados en promocións anteriores na aula. -Clases prácticas: entrega de materiais específicos vinculados coa intervención pedagóxica. En conjunto coas tres materias de curso. Visitas, si é posible, a diversas institucións vinculadas a asignatura. -Traballo personal do alumnado: distribuirase material-guía sobre: -Liñas de traballo personal para a boa marcha da materia. -Planificación e seguimento dos diversos traballos individuais e en grupo que vai realizar o alumnado. - Titorizacións en grupo: entregarase material-guía específico sobre: -Seguimento da realización e exposicións de traballos. -Orientación académica, profesional e persoal. - Principios de procedemento ou de actuación docente: -Promover nos estudantes unha metodoloxía de investigación cuantitativa, cualitativa e etnográfica que facilite a reflexión crítica, a busca de información, a formulación e o desenvolvemento de hipóteses, así como as valoracións, conclusións e propostas de mellora do estudo realizado. -Favorecer ambientes de diálogo e respecto ante a diversidade de experiencias e opinións existentes na aula. -Dende a nosa función de docentes, servir de fíos condutores para facilitar aprendizaxes significativas e por descubrimento, dende a investigación-acción. -Estimular a reflexión-acción-reflexión, o diálogo crítico constructivo, dende o respecto, a responsabilidade, a seriedad, o esforzo, a cooperación, a participación e a tolerancia. -Coñecer e conectar cos axentes sociais vinculados o ámbito educativo co fin de aproximarnos aos diversos fenómenos sociais e abrir vías cara á cidadanía democrática. 2.2. Estratexias de aprendizaxe básicas para o alumnado (Ante situacións imprevistas as estratexias de aprendizaxe e orientacións expostas poden flexibilizarse). Estes catro pasos seguintes son requisitos primordiais para superar a materia para todo o alumnado matriculado. 2.2.1 -Traballo na aula: -Consulta e manexo de fontes bibliográficas e documentais da biblioteca e buscas de bases de datos por internet. - Debates na aula sobre textos (libros, artigos de revista,) de interese vinculados a materia. -Actividades varias realizadas e rexistradas na aula, individuais e grupais: -Análise e comentario de textos e documentos. - Estudo de casos; historias de vida. -Rol playing. -Visionado e reflexión de recursos audiovisuais. -Asistencia e participación a conferencias, xornadas, etc. vinculados coa materia -Visitas á aula de persoas expertas en temas asociados á materia. -Saída ao campo referente con algún tema da asignatura. 2.2.2-Traballo individual: elección, lectura e estudio dunha obra literaria con argumento referente á materia e a súa intervención pedagóxica. Entregarase unha relación literaria orientativa o inicio das clases. 2.2.3.-Traballo de grupo: participación e implicación no Proxecto de intervención sociopedagóxica en Educación Permanente. Elección do tema. Entregarase na aula un modelo-guía para seguir (introdución; presentación; xustificación teórica; obxectivos; destinatarios/as; contextualización; análise de necesidades e diagnóstico; estudo e planificación de estratexias; desenvolvemento; conclusións e valoración; bibliografía, webgrafía e anexos. Material tecnolóxico). 2.2.4- Examen. Sobre os contidos básicos da materia (textos teóricos e intervencións pedagóxicas recomendadas). -Pautas orientativas importantes a considerar para ou alumnado a ter en conta para os traballos individual e grupal: -Nasas clases presenciais comentaranse as indicacións concretas, que se entregarán de modo impreso, sobre o modo de elaborar os traballos individuais e grupais coa exposición oral correspondente (formados de tres a cinco persoas), e cómo presentar os traballos por escrito, é dicir, a exposición oral dos contidos do tema elixido, esquema da exposición, o uso adecuado de recursos tecnolóxicos e a planificación do tempo de exposición. A expresión escrita, formato, sinais de identidade, desenvolvemento do tema tratado, a intervención sociopedagóxica, conclusións e valoracións, bibliografía, webgrafía, anexos, etc. E valoración final dos traballos realizados. -Nas sesións de titoría se aclararán dúbidas puntuais do anteriormente exposto.

Traballos de aula	1.Seguimento do traballo realizado polo alumnado. 2.Metodoloxía e estratexias de aprendizaxe 2.1. Metodoloxía docente Esta metodoloxía consensuarase durante os quince primeiros días co grupo-clase, supón un compromiso formal coa materia dende os seu inicio. Como marca o Plan Universitario Bolonia. Estableceranse camiños que consigan aprendizaxes dende ópticas globalizadas, participativas, interdisciplinares e integradoras a partir de: exposicións maxistrais; contribucións de persoas con experiencias significativas; coloquios, conferencias; videofórums e outras técnicas grupais; traballos de grupo; lecturas de textos e documentos de interés; prácticas individuais e visitas a institucións formativas. Para iso, requírense procesos educativos activos, implicativos e avaliadores que favorezan o desenvolvemento persoal e profesional do alumnado que siga esta metodoloxía dende o principio do cuatrimestre, metodoloxía básica para superar a materia. Comprende os seguintes procesos: -Clases presenciais: -Exposición e reflexión dos temas impartidos pola profesora. -Proxección e reflexión de materiais audiovisuais e tecnolóxicos. -Entrega de documentación, análise, estudo e posta en común na aula. -Pautas orientativas para a elaboración e exposición de traballos de grupo e individuais. Entregaranse e explicaranse na aula. -Revisión de traballos-modelo elaborados en promocións anteriores na aula. -Clases prácticas: entrega de materiais específicos vinculados coa intervención pedagóxica. En conjunto coas tres materias de curso. Visitas, si é posible, a diversas institucións vinculadas a asignatura. -Traballo personal do alumnado: distribuirase material-guía sobre: -Liñas de traballo personal para a boa marcha da materia. -Planificación e seguimento dos diversos traballos individuais e en grupo que vai realizar o alumnado. - Titorizacións en grupo: entregarase material-guía específico sobre: -Seguimento da realización e exposicións de traballos. -Orientación académica, profesional e persoal. - Principios de procedemento ou de actuación docente: -Promover nos estudantes unha metodoloxía de investigación cuantitativa, cualitativa e etnográfica que facilite a reflexión crítica, a busca de información, a formulación e o desenvolvemento de hipóteses, así como as valoracións, conclusións e propostas de mellora do estudo realizado. -Favorecer ambientes de diálogo e respecto ante a diversidade de experiencias e opinións existentes na aula. -Dende a nosa función de docentes, servir de fíos condutores para facilitar aprendizaxes significativas e por descubrimento, dende a investigación-acción. -Estimular a reflexión-acción-reflexión, o diálogo crítico constructivo, dende o respecto, a responsabilidade, a seriedad, o esforzo, a cooperación, a participación e a tolerancia. -Coñecer e conectar cos axentes sociais vinculados o ámbito educativo co fin de aproximarnos aos diversos fenómenos sociais e abrir vías cara á cidadanía democrática. 2.2. Estratexias de aprendizaxe básicas para o alumnado (Ante situacións imprevistas as estratexias de aprendizaxe e orientacións expostas poden flexibilizarse). Estes catro pasos seguintes son requisitos primordiais para superar a materia para todo o alumnado matriculado. 2.2.1 -Traballo na aula: -Consulta e manexo de fontes bibliográficas e documentais da biblioteca e buscas de bases de datos por internet. - Debates na aula sobre textos (libros, artigos de revista,) de interese vinculados a materia. -Actividades varias realizadas e rexistradas na aula, individuais e grupais: -Análise e comentario de textos e documentos. - Estudo de casos; historias de vida. -Rol playing. -Visionado e reflexión de recursos audiovisuais. -Asistencia e participación a conferencias, xornadas, etc. vinculados coa materia -Visitas á aula de persoas expertas en temas asociados á materia. -Saída ao campo referente con algún tema da asignatura. 2.2.2-Traballo individual: elección, lectura e estudio dunha obra literaria con argumento referente á materia e a súa intervención pedagóxica. Entregarase unha relación literaria orientativa o inicio das clases. 2.2.3.-Traballo de grupo: participación e implicación no Proxecto de intervención sociopedagóxica en Educación Permanente. Elección do tema. Entregarase na aula un modelo-guía para seguir (introdución; presentación; xustificación teórica; obxectivos; destinatarios/as; contextualización; análise de necesidades e diagnóstico; estudo e planificación de estratexias; desenvolvemento; conclusións e valoración; bibliografía, webgrafía e anexos. Material tecnolóxico). 2.2.4- Examen. Sobre os contidos básicos da materia (textos teóricos e intervencións pedagóxicas recomendadas). -Pautas orientativas importantes a considerar para ou alumnado a ter en conta para os traballos individual e grupal: -Nasas clases presenciais comentaranse as indicacións concretas, que se entregarán de modo impreso, sobre o modo de elaborar os traballos individuais e grupais coa exposición oral correspondente (formados de tres a cinco persoas), e cómo presentar os traballos por escrito, é dicir, a exposición oral dos contidos do tema elixido, esquema da exposición, o uso adecuado de recursos tecnolóxicos e a planificación do tempo de exposición. A expresión escrita, formato, sinais de identidade, desenvolvemento do tema tratado, a intervención sociopedagóxica, conclusións e valoracións, bibliografía, webgrafía, anexos, etc. E valoración final dos traballos realizados. -Nas sesións de titoría se aclararán dúbidas puntuais do anteriormente exposto.

Seminarios	1.Seguimento do traballo realizado polo alumnado. 2.Metodoloxía e estratexias de aprendizaxe 2.1. Metodoloxía docente Esta metodoloxía consensuarase durante os quince primeiros días co grupo-clase, supón un compromiso formal coa materia dende os seu inicio. Como marca o Plan Universitario Bolonia. Estableceranse camiños que consigan aprendizaxes dende ópticas globalizadas, participativas, interdisciplinares e integradoras a partir de: exposicións maxistrais; contribucións de persoas con experiencias significativas; coloquios, conferencias; videofórums e outras técnicas grupais; traballos de grupo; lecturas de textos e documentos de interés; prácticas individuais e visitas a institucións formativas. Para iso, requírense procesos educativos activos, implicativos e avaliadores que favorezan o desenvolvemento persoal e profesional do alumnado que siga esta metodoloxía dende o principio do cuatrimestre, metodoloxía básica para superar a materia. Comprende os seguintes procesos: -Clases presenciais: -Exposición e reflexión dos temas impartidos pola profesora. -Proxección e reflexión de materiais audiovisuais e tecnolóxicos. -Entrega de documentación, análise, estudo e posta en común na aula. -Pautas orientativas para a elaboración e exposición de traballos de grupo e individuais. Entregaranse e explicaranse na aula. -Revisión de traballos-modelo elaborados en promocións anteriores na aula. -Clases prácticas: entrega de materiais específicos vinculados coa intervención pedagóxica. En conxunto coas tres materias de curso. Visitas, si é posible, a diversas institucións vinculadas a asignatura. -Traballo persoal do alumnado: distribuirase material-guía sobre: -Liñas de traballo persoal para a boa marcha da materia. -Planificación e seguimento dos diversos traballos individuais e en grupo que vai realizar o alumnado. - Titorizacións en grupo: entregarase material-guía específico sobre: -Seguimento da realización e exposicións de traballos. -Orientación académica, profesional e persoal. - Principios de procedemento ou de actuación docente: -Promover nos estudantes unha metodoloxía de investigación cuantitativa, cualitativa e etnográfica que facilite a reflexión crítica, a busca de información, a formulación e o desenvolvemento de hipóteses, así como as valoracións, conclusións e propostas de mellora do estudo realizado. -Favorecer ambientes de diálogo e respecto ante a diversidade de experiencias e opinións existentes na aula. -Dende a nosa función de docentes, servir de fíos condutores para facilitar aprendizaxes significativas e por descubrimento, dende a investigación-acción. -Estimular a reflexión-acción-reflexión, o diálogo crítico constructivo, dende o respecto, a responsabilidade, a seriedad, o esforzo, a cooperación, a participación e a tolerancia. -Coñecer e conectar cos axentes sociais vinculados o ámbito educativo co fin de aproximarnos aos diversos fenómenos sociais e abrir vías cara á cidadanía democrática. 2.2. Estratexias de aprendizaxe básicas para o alumnado (Ante situacións imprevistas as estratexias de aprendizaxe e orientacións expostas poden flexibilizarse). Estes catro pasos seguintes son requisitos primordiais para superar a materia para todo o alumnado matriculado. 2.2.1 -Traballo na aula: -Consulta e manexo de fontes bibliográficas e documentais da biblioteca e buscas de bases de datos por internet. - Debates na aula sobre textos (libros, artigos de revista,□) de interese vinculados a materia. -Actividades varias realizadas e rexistradas na aula, individuais e grupais: -Análise e comentario de textos e documentos. - Estudo de casos; historias de vida. -Rol playing. -Visionado e reflexión de recursos audiovisuais. -Asistencia e participación a conferencias, xornadas, etc. vinculados coa materia -Visitas á aula de persoas expertas en temas asociados á materia. -Saída ao campo referente con algún tema da asignatura. 2.2.2-Traballo individual: elección, lectura e estudio dunha obra literaria con argumento referente á materia e a súa intervención pedagóxica. Entregarase unha relación literaria orientativa o inicio das clases. 2.2.3.-Traballo de grupo: participación e implicación no Proxecto de intervención sociopedagóxica en Educación Permanente. Elección do tema. Entregarase na aula un modelo-guía para seguir (introdución; presentación; xustificación teórica; obxectivos; destinatarios/as; contextualización; análise de necesidades e diagnóstico; estudo e planificación de estratexias; desenvolvemento; conclusións e valoración; bibliografía, webgrafía e anexos. Material tecnolóxico). 2.2.4- Examen. Sobre os contidos básicos da materia (textos teóricos e intervencións pedagóxicas recomendadas). -Pautas orientativas importantes a considerar para ou alumnado a ter en conta para os traballos individual e grupal: -Nasas clases presenciais comentaranse as indicacións concretas, que se entregarán de modo impreso, sobre o modo de elaborar os traballos individuais e grupais coa exposición oral correspondente (formados de tres a cinco persoas), e cómo presentar os traballos por escrito, é dicir, a exposición oral dos contidos do tema elixido, esquema da exposición, o uso adecuado de recursos tecnolóxicos e a planificación do tempo de exposición. A expresión escrita, formato, sinais de identidade, desenvolvemento do tema tratado, a intervención sociopedagóxica, conclusións e valoracións, bibliografía, webgrafía, anexos, etc. E valoración final dos traballos realizados. -Nas sesións de titoría se aclararán dúbidas puntuais do anteriormente exposto.

Titoría en grupo	1.Seguimento do traballo realizado polo alumnado. 2.Metodoloxía e estratexias de aprendizaxe 2.1. Metodoloxía docente Esta metodoloxía consensuarase durante os quince primeiros días co grupo-clase, supón un compromiso formal coa materia dende os seu inicio. Como marca o Plan Universitario Bolonia. Estableceranse camiños que consigan aprendizaxes dende ópticas globalizadas, participativas, interdisciplinares e integradoras a partir de: exposicións maxistrais; contribucións de persoas con experiencias significativas; coloquios, conferencias; videofórums e outras técnicas grupais; traballos de grupo; lecturas de textos e documentos de interés; prácticas individuais e visitas a institucións formativas. Para iso, requírense procesos educativos activos, implicativos e avaliadores que favorezan o desenvolvemento persoal e profesional do alumnado que siga esta metodoloxía dende o principio do cuatrimestre, metodoloxía básica para superar a materia. Comprende os seguintes procesos: -Clases presenciais: -Exposición e reflexión dos temas impartidos pola profesora. -Proxección e reflexión de materiais audiovisuais e tecnolóxicos. -Entrega de documentación, análise, estudo e posta en común na aula. -Pautas orientativas para a elaboración e exposición de traballos de grupo e individuais. Entregaranse e explicaranse na aula. -Revisión de traballos-modelo elaborados en promocións anteriores na aula. -Clases prácticas: entrega de materiais específicos vinculados coa intervención pedagóxica. En conjunto coas tres materias de curso. Visitas, si é posible, a diversas institucións vinculadas a asignatura. -Traballo personal do alumnado: distribuirase material-guía sobre: -Liñas de traballo personal para a boa marcha da materia. -Planificación e seguimento dos diversos traballos individuais e en grupo que vai realizar o alumnado. - Titorizacións en grupo: entregarase material-guía específico sobre: -Seguimento da realización e exposicións de traballos. -Orientación académica, profesional e persoal. - Principios de procedemento ou de actuación docente: -Promover nos estudantes unha metodoloxía de investigación cuantitativa, cualitativa e etnográfica que facilite a reflexión crítica, a busca de información, a formulación e o desenvolvemento de hipóteses, así como as valoracións, conclusións e propostas de mellora do estudo realizado. -Favorecer ambientes de diálogo e respecto ante a diversidade de experiencias e opinións existentes na aula. -Dende a nosa función de docentes, servir de fíos condutores para facilitar aprendizaxes significativas e por descubrimento, dende a investigación-acción. -Estimular a reflexión-acción-reflexión, o diálogo crítico constructivo, dende o respecto, a responsabilidade, a seriedad, o esforzo, a cooperación, a participación e a tolerancia. -Coñecer e conectar cos axentes sociais vinculados o ámbito educativo co fin de aproximarnos aos diversos fenómenos sociais e abrir vías cara á cidadanía democrática. 2.2. Estratexias de aprendizaxe básicas para o alumnado (Ante situacións imprevistas as estratexias de aprendizaxe e orientacións expostas poden flexibilizarse). Estes catro pasos seguintes son requisitos primordiais para superar a materia para todo o alumnado matriculado. 2.2.1 -Traballo na aula: -Consulta e manexo de fontes bibliográficas e documentais da biblioteca e buscas de bases de datos por internet. - Debates na aula sobre textos (libros, artigos de revista,) de interese vinculados a materia. -Actividades varias realizadas e rexistradas na aula, individuais e grupais: -Análise e comentario de textos e documentos. - Estudo de casos; historias de vida. -Rol playing. -Visionado e reflexión de recursos audiovisuais. -Asistencia e participación a conferencias, xornadas, etc. vinculados coa materia -Visitas á aula de persoas expertas en temas asociados á materia. -Saída ao campo referente con algún tema da asignatura. 2.2.2-Traballo individual: elección, lectura e estudio dunha obra literaria con argumento referente á materia e a súa intervención pedagóxica. Entregarase unha relación literaria orientativa o inicio das clases. 2.2.3.-Traballo de grupo: participación e implicación no Proxecto de intervención sociopedagóxica en Educación Permanente. Elección do tema. Entregarase na aula un modelo-guía para seguir (introdución; presentación; xustificación teórica; obxectivos; destinatarios/as; contextualización; análise de necesidades e diagnóstico; estudo e planificación de estratexias; desenvolvemento; conclusións e valoración; bibliografía, webgrafía e anexos. Material tecnolóxico). 2.2.4- Examen. Sobre os contidos básicos da materia (textos teóricos e intervencións pedagóxicas recomendadas). -Pautas orientativas importantes a considerar para ou alumnado a ter en conta para os traballos individual e grupal: -Nasas clases presenciais comentaranse as indicacións concretas, que se entregarán de modo impreso, sobre o modo de elaborar os traballos individuais e grupais coa exposición oral correspondente (formados de tres a cinco persoas), e cómo presentar os traballos por escrito, é dicir, a exposición oral dos contidos do tema elixido, esquema da exposición, o uso adecuado de recursos tecnolóxicos e a planificación do tempo de exposición. A expresión escrita, formato, sinais de identidade, desenvolvemento do tema tratado, a intervención sociopedagóxica, conclusións e valoracións, bibliografía, webgrafía, anexos, etc. E valoración final dos traballos realizados. -Nas sesións de titoría se aclararán dúbidas puntuais do anteriormente exposto.

Probas	Descrición
Probas de resposta curta	

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do alumnado.	Ata 25

Traballos tutelados	O alumnado, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...	Ata 25
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.	Ata 25
Probas de resposta curta	Avaliación dos resultados da proba realizada.	Ata 25

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación dos procesos e resultados de aprendizaxe. Criterios de avaliación da materia para o alumnado matriculado na materia.

(Ante situacións imprevistas estes procesos poden flexibilizarse).

-Prégase obrigatoria a entrega á profesora da ***ficha persoal***, coa foto correspondente, durante **a *primeira quincena de clase*, (notificando a metodoloxía a seguir)**. **Isto significa o compromiso serio e formal coa materia dende o inicio do cuadrimestre.** En caso de non presentarse no prazo fixado, entenderase que o alumnado non se presenta a esa convocatoria. A modo excepcional e **xustificado (con xustificante acreditativo de traballo)** o alumnado que non asista a materia seguirá outra metodoloxía marcada e establecida dende o inicio do curso, **os quince primeiros días**, consensuado coa profesora e seguindo as titorías básicas.

-É imprescindible, constituír nos primeiros días do cuadrimestre os *grupos de traballo*, para o bo desenvolvemento das intervencións educativas: traballos, talleres, etc. (En caso de existir algún *problema xustificado* como xa se especificou anteriormente, dentro dos primeiros días do inicio da materia, se contemplarán opcións individuais, consensuadas previamente coa profesora). O seguimento procesual destas intervencións pedagóxicas orientarase dende o inicio da materia, así como o modo de exposición ao grupo-clase, a través dassesións de titoría establecidas pola profesora. Nestas sesións de titoría farase constancia da implicación do alumnado na materia, xa que se orientará detidamente o modo de traballo e se aclararán as posibles dúbidas xurdidas ao longo do cuatrimestre. Distribuindo e orientando o material específico.

-**Pasos que hai que ter en conta nos traballos de grupo e individuais**:constitución de grupos de traballo, elección dos temas, calendario xeral de exposicións, seguimento do traballo a través de titorías mantidas entre o grupo correspondente e a profesora, tanto a exposición oral como a presentación teórica, así como aqueles elementos de valoración da exposición do traballo. De aí que o seguimento titorial é obrigatorio e beneficioso para o alumnado.

-Á hora deentregar os materiais fixados e traballados polo alumnado durante o cuatrimestre (rexistros varios, artigos, comentarios de libros, traballos de grupo, materiais informáticos, etc.) recoméndase o seguinte:

-O **cumprimento dos prazos**de calendario establecidos para presentar os materiais**.** Ditos materiais entregadosseránorixinais(*non fotocopias nin baixados de internet directamente. Se precisa unha reflexión e traballo previo dos mesmos*).

-O **coidado da expresión escrita e a coherente descripción** das reflexións realizadas.

-A **referencia completa das fontes documentais** (libros, revistas, prensa, lexislación, webs, etc.), aténdose ás normas bibliográficas internacionais APA (ver web correspondente): autor/a, ano, título, lugar, editorial, número de edición.

-Na **portada dos traballos** figurarán os seguintes datos: título, nome e apelidos, universidade, facultade, titulación, campus, materia, profesora, curso, ano académico, etc.

-Nalgunha **fotocopiadora** próxima a esta Facultade, elexida polo grupo-clase, iranse depositando os materiais-base de traballo relacionados coa materia. Ademáis de Faitic.

-O uso do **correo electrónico** é para solucionar cuestións puntuais e extraordinarias (fáciles de solventar mediante esta vía). Intentarase responder no plazo mais breve posible. Sempre que sexan correos con *Asunto encabezado* e dentro dos plazos establecidos. Non se atenderán correos en época non lectiva.

-O uso do **móvil**, o respecto, a escucha na aula, o saber comportarse (na aula non é un espacio para comidas e bebidas),. son requisitos imprescindibles que forman parte da formación universitaria e da ciudadanía.

1. Criterios específicos de avaliación para alumnado asistente:

Concedemos a este **proceso avaliativo o carácter de *inicial, continuo, formativo e sumativo***. Para iso establecemos **os catro seguintespasos obligatorios a cumplir:**

1.- **Asistencia e participación** nas sesións metodolóxicas de clase, teóricas e prácticas (lectura de textos recomendados e implicación en diversas actividades programadas e desenvolvidas). Concretaranse días de presentación e análise dos materiais reflexionados (lectura, análise e comentario de textos traballados). É básica a **puntualidade** as sesión de clase.

Nota importante: o alumnado que, por motivos xustificados non poida asistir a algunha sesión de clase concreta, deberá suplir dita ausencia mediante un traballo personal do realizado ese día na aula.

Valoración **2,5 puntos**.

2.- **Traballo de grupo e material informático confeccionado.** Elaboración e presentación de intervencións educativas, é dicir, a elaboración dun programa de intervención pedagóxica sobre un tema relacionado coa materia. Este axustarase aos seguintes pasos: planificación, desenvolvemento e exposición, avaliación e retroalimentación. Estes temas concretaranse e consensuaranse durante as primeiras sesións de clase. Tamén se marcarán datas de exposición e entrega dos traballos. (Estes, unha vez presentados, non se devolverán. Recoméndase pois, quedar cunha copia antes da súa entrega a profesora). Valoración **2,5 puntos.**

3.- **Traballo individual**. Lectura dunha obra literaria e a súa intervención pedagóxica, seleccionada polo alumnado. Presentarase por escrito, expoñendo a súa reflexión e vinculación con esta materia. Estableceranse prazos de entrega consensuados. Valoración **2,5 puntos.**

4.- **Exame.** As datas estarán expostas en zonas de información e webs sobre o calendario de exames nesta Facultade. É básica a puntualidade. Valoración **2,5 puntos**.

A superación da materia implica ter alcanzado en cada unha destes catro pasos unha contribución mínima de **1,25 puntos**. Se non se consegue esa puntuación, suponse que non se lograron os obxectivos mínimos da materia na súa totalidade.

-Non obstante, cada un destes pasos explicarase e consensuarase detenidamente durante as primeiras sesións de clase.

-**A data límite de entrega dos materiais é o día e hora da celebración do examen.**

2. Criterios específicos para alumnado non asistente con xustificación.

Cuestións importantes:

-O alumnado, que por **motivos xustificados (traballo)** desde o inicio do curso, os **quince primeiros días**, seguirá un sistema de titorización individualizado a partir de todo o exposto neste Programa da materia, **se concretará a principios de curso**, **notificándoo na ficha personal** tamén, coa profesora nas sesións de titoría presenciais correspondentes, establecéndose o seu seguimento durante o cuadrimestre.

-Este alumnado, suplirá el punto 1 da avaliación correspondente a *Asistencia e participación* elaborandoun **Dossier o Memoria** da materia con todo o material traballado na aula durante o cuatrimestre e seguindo as indicacións neste programa (ver contidos e esquema explicativo da traxectoria). **Evidentemente, o resto dos puntos da avaliación tamén os deberá cumplir, e dicir, (2, 3 e 4). Todo isto previo consenso coa profesora en sesións de titoría e durante as primeiras sesións do inicio da materia.É moi importante ter en conta estas puntualizacións expostas para a superación desta materia.**

Avaliación do proceso docente

1. Valoración do alumnado

O alumnado valorará a dinámica da materia, ben a través dun **cuestionario** elaborado expresamente pola profesora, e tamén a través da **enquisa** confeccionada por esta Universidade.

2. Valoración do profesorado e decisións de cambio

Ante as suxestións de cambio manifestadas polo alumnado nestes cuestionarios, e tamén desde a traxectoria da materia no presente curso, a profesora prestará a debida atención, si procede, para mellorar e retroalimentar o novo enfoque desta disciplina de cara ao seguinte curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

1. Bibliografía Básica

Aguilar, M.; Fresno, J. e Ander-Egg, E. (2001). *Cómo elaborar proyectos para <?xml:namespace prefix =" st1" ns =" "urn:schemas-microsoft-com:office:smarttags"" />Asociación Estatal de Educación Social (2007). Documentos profesionalizadores. Toledo, ASEDES.*

la Pedagogía Social. Barcelona. Gedisa.

Cobo, J. M. (2001). *Ética profesional en Ciencias Humanas y Sociales*. Madrid, Huerga-Fierro.

Comisión de las Comunidades Europeas (2001). Hacer realidad un espacio europeo de educación permanente.http://www.campusvirtual.uniovi.es/mod/resource/view.php?id=160160

*Delors, J. (Direc.) (1996). *La educación encierra un tesoro*. Madrid. Unesco-Santillana.

Europa. Programa comunitario de aprendizaje permanente (2007-2013). http://www.campusvirtual.uniovi.es/mod/resource/view.php?id=160183

´*Faure, E. (1973). *Aprender a ser. La educación del futuro*. Madrid. Alianza. http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001329/132984s.pdf

*López Herrerías, J. A. (Coord.) (1996). *El educador social: líneas de formación y de actuación.* Madrid. Guillermo Mirecki.

*Morin, E. (1999). *Los siete saberes necesarios de la educación del futuro.* Francia. Unesco.

Núñez, V. (Coord.) (2002). *La educación en tiempos de incertidumbre: las apuestas de la pedagogía social.* Barcelona. Gedisa.

*Nussbaum, M.C. (2011). *Sin fines de lucro. Por qué la democracia necesita de las humanidades*. Barcelona. Romanyná Valls.**Ortega, J. (1999). Educación Social Especializada. Barcelona. Ariel.*

Pantoja, L. (Coord.) (1998). *Nuevos espacios de la educación social*. Bilbao. ICE-Universidade de Deusto.

(2004). Recordando a Constancio Mínguez Álvarez. De la Educación Social. (11).

Revista Interuniversitaria. (2007). Pedagogía Social y Convergencia Europea. Monográfico.

Revista Interuniversitaria. (2008). Educación Social en la escuela. Monográfico. (15)

familiar en el ámbito comunitario. Aspectos generales. (I). *Revista de Ciencias de la*

la Educación, 190, (pp. 135-156).

Sáez, J. y Molina, J. G. (2006). *Pedagogía Social. Pensar Sanz, Fl. (2006). El aprendizaje fuera de la escuela. Tradición del pasado y desafío para el futuro. Madrid, Ediciones Académicas.*

Serrano, G. y Pérez, Mª V. (2006). *Qué es la animación sociocultural. Epistemología y valores.* Madrid, Narcea.

Touriñán, J. M. y Sáez, R. (2012). *Teoría de*

2.Bibliografía Complementaria

Caride, J. A. (Coord.) (2000). *Educación Social y Políticas Culturales.* Santiago de Compostela. *Cid, X. M. y Peres, A. (Editores) (2007). *Educación Sociocultural e desenvolvemento comunitário.* Ourense. Universidad de Vigo, Universidade de Trás-os-Montes e Alto Douro e Sociedade Iberoamericana de Pedagogía Social.

Comisión Independiente sobre población y Calidad de Vida (1999). *Elegir el futuro*. Madrid. Fundación Santa María-Iepala.

Flecha, R. (1994). *Educación de las personas adultas.* Barcelona. El Roure.

Imberrnon, F. (Coord.) (1999). *La educación en el siglo XXI.* Barcelona. Graó.

Muñoz, A. (Ed.) (1994). *El educador social: profesión y formación universitaria.* Madrid. Editorial Popular.

Pedagogía Social.Pérez, Gl. (1993). *Elaboración de proyectos sociales.* Madrid. Narcea.

(2003). Educación Social. Número extraordinario. Barcelona.

Revista de Educación *(1997). Educación Social. Número extraordinario. Vigo.*

Revista Padres y Maestros *(2006). Teoría da Educaçao. I y II, 40-1 y 40-2*

Sáez, J. (2003). La profesionalización de los educadores sociales: en busca de la competencia educativa cualificada. Madrid, Dykinson.**Sarramona, J.,Vázquez, G. y Colom, A. J. (1998). *Educación no formal.* Barcelona. Ariel.**

. Salamanca.

Trilla, J. (1996). *La educación fuera de la escuela*. Barcelona. Ariel. ***la Educación/ Revista de Educación/Revista Galega de Educación/ Revista Portuguesa de Pedagogía/ Teoría de -Recursos humanos (persoas expertas, antigos alumnos/as).***

Recomendacións
Materias que continúan o temario
Educación de persoas adultas/O05G130V01401

Outros comentarios

Prerrequisitos
Competencias e contidos mínimos
- Uso e consulta dos fondos documentais que ofrece a biblioteca.
-Saber os conceptos necesarios desta materia.
- Coñecemento e manexo básico de internet e bases de datos.
Plan de traballo e actividades para a consecución dos prerrequisitos
-Participación en cursos formativos organizados pola biblioteca e outros organismos do contorno.
-Asistencia a sesións prácticas brindadas polas novas tecnoloxías (TIC).
-Coñecemento de organismos e recursos vinculados á materia.

Esta guía é unha orientación puidendo sufrir cambios ao longo do cuadrimestre.

-Recoméndase a consulta de textos recomendados para a Materia na páxina web:

webs.uvigo.es/consumoetico/carmenpereirappersonal.htm

-Tamén se aconsella mirar o Programa desta Materia mais explícito na web anteriormente citada:

webs.uvigo.es/consumoetico/carmenpereirappersonal.htm